

Code No. **07**

Total No. of Questions : 74]

Total No. of Printed Pages : 4]

March, 2010

MARATHI

Time : 3 Hours 15 Minutes]

[Max. Marks : 100

- सूचना : i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- I. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** विषयावर निबंध लिहा : 1 × 10 = 10
- 1) रम्य ते बालपण
 - 2) माझा आवडता खेळ
 - 3) दूरदर्शन: शाप कि वरदान
 - 4) आतंकवाद-एक समस्या
 - 5) मी पंतप्रधान झालो तर
- II. अ) खालीलपैकी कोणत्याही **पाच** प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा : 5 × 1 = 5
- 6) अळजपुरची स्त्री कोणत्या यात्रेला जात होती ?
 - 7) फाल्गुनरावानी भादव्याला कोणते काम सोपविले ?
 - 8) साने गुरूजींना कोणत्या गोष्टींचा विषाद वाटत असे ?
 - 9) आपल्या देशाचा फार मोठा समाज हजारो वर्षे कशापासुन वंचित होता ?
 - 10) शेतीचा शोध कोणी लावला ?
 - 11) हॉटेलमध्ये नोकरीला लागल्याबरोबर निवेदकाची सर्पप्रथम कोणाशी मैत्री झाली ?
 - 12) कोणत्या घटनेनंतर युद्धाचा रंग पालटला ?
- ब) खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा : 1 × 6 = 6
- 13) 'दक्षता'या पाठाचा तुमच्या भाषेत सारांश लिहा.
 - 14) डॉ० आंबेडकराना बालपणी आलेले जातीय अनुभव लिहा.
 - 15) सूर्यास्तानंतरच्या युद्धभूमी वरील वातावरणाचे वर्णन करा.

[Turn over

Code No. 07

2

क) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा : $2 \times 4 = 8$

- 16) गोविंदप्रभूच्या वागण्यातून आढळलेली संतत्वाची लक्षणे.
- 17) केसिक येथील धर्मसभेचा हेतू.
- 18) साने गुरूजी आणि निसर्ग सौंदर्य.
- 19) माध्यमांतर.

ड) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंचे ससंदर्भ स्पष्टीकरण करा : $2 \times 3 = 6$

- 20) “ज्याची सत्ता त्याची लत्ता खल्लीच पाहीजे.”
- 21) माणसाचे मन शिक्षणाच्या संस्काराने अधिक संपन्न केल्याशिवाय समाज खऱ्या अर्थाने समाज बनत नाही.
- 22) “पंडितांचा तांडा पंचाग चाळीत बसला आहे पण अनुभूतीशिवाय खऱ्या ज्ञानाची प्राप्ती होत नाही.”
- 23) “मनात म्हटलं: झोपतो कसचा ? ‘सौंदर्या’चा जबरदस्त अनुभव घेत होतो !”

III. अ) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची एक-दोन वाक्यात उत्तरे लिहा : $5 \times 1 = 5$

- 24) नदीचा प्रवाह कुठे जाऊन मिळतो ?
- 25) माणसाला कोणती वासना असते ?
- 26) रुक्मिणीने सुदेव ब्राह्मणा बरोबर पत्र दिले, ते कोणत्या वृत्तात होते ?
- 27) कवीला कोणते पर्व संपले, असे वाटते ?
- 28) उजेडाची फुले कवीला कुणाच्या हाती ठेवायची आहेत ?
- 29) गतायुष्यातला हिशोब अर्थपूर्ण होतो की निरर्थक ?
- 30) संश्याना काय वर्ज्य आहे ?

ब) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा : $1 \times 6 = 6$

- 31) ‘कुणिं मारावें, कुणी मरावें’ या कवितेत सामाजिक विषमता वाट्याला आलेल्या लोकांचे जगणे कसे असते ?
- 32) माती, नभ, पीक, पाखरे आणि झोपडी हे कवी ना० धों० महानीरांचे पंचप्राण कसे आहेत ?
- 33) ‘तणकट’ या कवितेचा सारांश लिहा.

क) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा : $2 \times 4 = 8$

- 34) जनाबाईने आत्मसाक्षीला दिलेले महत्त्व.
- 35) तेजाची लाट.
- 36) ‘ठरविते किती मी’ निसर्गाने नायिकेला केलेली मदत.
- 37) राखाडी रंगाचे ससे.

ड) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंचे संदर्भासह अर्थ स्पष्ट करा : $2 \times 3 = 6$

- 38) “समजले आणी वर्तले । तेचि भाग्य पुरुष जाले ।
यावेगळे उरले । ते करंटे पुरुष जाले ॥”
- 39) प्रथम म्हणे वैदर्भी बाई । होते लहान मी कन्या ।
धन्या कृष्णकथा मज तेव्हांचि रुचे, न आवडे अन्या ॥
- 40) “आश्वासित शब्दांवर आता माझाही विश्वास उरलेला नाही
प्रत्येक संदर्भातून दुर्गंधीच येत आहे; तर काय करावे ?”
- 41) “वळलो नाही प्लॅटफॉर्मवर अपघातातल्या स्ट्रेचरवरच्या चेहऱ्याकडे भयभीत.”

IV. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा : $2 \times 5 = 10$

- 42) ‘अंगणातील पोपट’ मधील पोपट या लहानग्या चा दुःखद अंत.
- 43) बकसचे स्वार्थी चुलता व चुलती त्याला कसा त्रास देतात ?
- 44) ‘कलिंगड’ मधील रोहीणीचे व्यक्तिचित्र रेखाटा.
- 45) ‘गोष्ट तिची’ मधील नायिकेची गर्दीत मिसळून जाण्याची धडपड तुमच्या शब्दात लिहा.

V. अ) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर बातमी तयार करा : $1 \times 5 = 5$

- 46) ‘व्यसनमुक्ती’ या विषयावर मुख्य अतिथीनी मांडलेला विचार.
- 47) हुंड्यासाठी सुनेची जाळून हत्या.
- 48) महानगर पालिकेच्या स्वच्छताविभागातील कर्मचाऱ्यांचा अचानक झालेल्या संपामुळे नागरिकांची गैर सोय.

ब) कंसातील सूचनेप्रमाणे प्रश्न सोडवा. $5 \times 1 = 5$

- 49) मी बारावी परिक्षेत चांगले गुण मिळवणार. (काळ ओळखा)
- 50) (राम) (कॉलेज) जाऊन फीचे पैसे भरेल. (सामान्य रूप तयार करा)
- 51) अपेक्षित, उपकार (विरुद्ध अर्थी शब्द लिहा)
- 52) पाचशे रुपये ही देखील मोठी रक्कम आहे. (नकारार्थी वाक्य लिहा)
- 53) नमस्कार, वारा. (समानार्थी शब्द लिहा)

क) खालील वाक्य प्रचाराचा अर्थ सांगून वाक्यात उपयोग करा : $5 \times 1 = 5$

- 54) राम राम ठोकणे.
- 55) काना डोळा करणे.
- 56) विडा उचलणे.
- 57) पंचप्राण असणे.
- 58) वाखाणणी करणे.

Code No. 07

4

ड) रूढ इंग्रजी शब्दांना पर्यायी मराठी शब्द लिहा :

5 × 1 = 5

- 59) वर्किंग कमिटी
- 60) इन्डोअर शूटींग
- 61) कम्युनिटी
- 62) इन्चार्ज
- 63) टेंपररी.

इ) अधोरेखित शब्दांच्या विभक्ती ओळखा :

5 × 1 = 5

- 64) लहानपणापासून तिला कलिंगडाची फार आवड.
- 65) पोपटचा ताप वाढतच होता.
- 66) “अल्लाबकस म्हणव्यात मला !”
- 67) कलिंगड्यात घर करून राहायच.
- 68) मुलानों । भरपूर अभ्यास करा.

VI. उतारा वाचून खालील दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

5 × 1 = 5

हास्य वदनाची थोरवी फारच थोड्या लोकांना कळते. नीतीमान असावे, असा उपदेश आपल्या कानी-कपाळी नित्य होत असतो. पण माणसाने नेहमी सुहास्यवदन असावे, असे कोणाला सांगताना ऐकू येत नाही. तसेच म्हटले तर कट्टर कर्मट माणसापेक्षा नेहमी हसतमुख असणारा मनुष्य अधिक योग्यतेचा असला पाहिजे. सकाळ-संध्याकाळ चार-चार घटका जपतप करणारा माणूस नेहमी आंबट चेहरा करून राहात असेल व प्रत्येक कामात चिडचिड करीत असेल, तर त्याच्या धर्ममार्तंडत्यामुळे समाजाचे व त्याचे कोणते कल्याण होईल ? उलट सदा हसत मुख असणारा मनुष्य केवळ आपल्या सानिध्याने लोकांचे दुःख थोडेतरी हलके करील. आधीच कडू गोष्टींनी, यातनांनी गांजलेल्या या जगात दुःखी-कष्टी लोकांचा अंधार सर्वत्र भरलेला आहे. हास्याचे सूर्यकिरण या जगात दुर्मिळ आहेत. ते किरण जेथून उदय होतील त्या चेहऱ्याचे पावित्र्य, शेकडो धर्मक्षेत्रांहून अधिक समजले पाहिजे.

- 69) आपल्या कानीकपाळी कोणता नित्य उपदेश होत असतो ?
- 70) कट्टर कर्मट माणसापेक्षा कोणता मनुष्य अधिक योग्यतेचा असला पाहिजे ?
- 71) हे जग कशानी भरलेले आहे ?
- 72) जगात काय दुर्मिळ आहे ?
- 73) उताऱ्यास योग्य शीर्षक लिहा.

किंवा

- 74) तुमच्या गावातील रस्ता दूरुस्त करण्याबाबत ग्रामपंचायत अध्यक्षांना अर्ज करा.